

NPO DETAILANALYSE

2025-05-20_VPWON_1360454

Uitzending: NPO-Sending | 2025-05-20 | Geanalyseerd op: 2026-05-23 00:46

Version 3.0-detail | Universal 3.0-detail | Konverter 3.4 (2026-05-20) | Maatstaf: Mediawet 2008 Art. 2.1

TOTAALSCORE

5.1/10

Aanzienlijke onevenwichtigheid

0 = evenwichtig, 10 = sterk eenzijdig/manipulatief

POLITIEK SPECTRUM

Classificatie op basis van Chapel Hill Expert Survey (CHES) 2024

De Chapel Hill Expert Survey (CHES 2024) is een academische enquête onder 609 politicologen in 31 landen. Elke partij wordt beoordeeld op een schaal van 0 (extreem-links) tot 10 (extreem-rechts).

Partij	SP	GL-PvdA	PvdD	D66	CDA	NSC	CU	VVD	BBB	SGP	PVV	FvD
CHES	1.10	2.40	2.50	4.80	5.50	5.80	6.00	7.00	7.50	7.80	9.20	9.50
Spectrum	Links	Links	Links	Links	Midden	Midden	Rechts	Rechts	Rechts	Rechts	Rechts	Rechts

De totale tendens wordt weergegeven op een 0–10-schaal (0 = sterk links-bevoordelend, 5 = evenwichtig, 10 = sterk rechts-bevoordelend). De berekening is gebaseerd op het verschil in gemiddelde bevoordeling van linkse vs. rechtse partijen (groepering volgens CHES 2024).

TENDENS (L – R)

4.8 / 10

Evenwichtig

0 1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

← Links

Rechts →

Bron: Chapel Hill Expert Survey 2024 — chesdata.eu | [Jolly et al., Electoral Studies, 2022](https://doi.org/10.1017/XES.2022.1) | Drempelwaarden: [Pew Research Center](https://www.pewresearch.org/)

Dit gedeelte biedt politieke context en telt niet mee voor de totaalscore.

POLITIEK LANDSCHAP

Het kabinet-Schoof (sinds juli 2024) is een extraparlamenteair kabinet bestaande uit PVV (37 zetels), VVD (24 zetels), NSC (20 zetels) en BBB (7 zetels). Premier Schoof is partijloos. De grootste oppositiepartij is GL-PvdA (25 zetels), gevolgd door D66 (9 zetels), SP (5 zetels), CDA (5 zetels), PvdD (3 zetels), CU (3 zetels), SGP (3 zetels), FvD (3 zetels), DENK en Volt.

Partij	CHES L-R	Zetels	Regering/Oppositie	Kernpositie
SP	1.1	5	Oppositie	Socialistisch, anti-markt
GL-PvdA	2.4	25	Oppositie (grootste)	Progressief-links, klimaat, human asiel
PvdD	2.5	3	Oppositie	Dierenrechten, links-groen
D66	4.8	9	Oppositie	Liberaal-progressief, pro-EU
CDA	5.5	5	Oppositie	Christendemocratisch, midden-rechts
NSC	5.8	20	Regering	Bestaanszekerheid, rechtsstaat
CU	6.0	3	Oppositie	Christelijk-sociaal
VVD	7.0	24	Regering	Liberaal-rechts, vrije markt
BBB	7.5	7	Regering	Agrarisch-populistisch
SGP	7.8	3	Oppositie	Reformatorisch, rechts-conservatief
PVV	9.2	37	Regering (grootste)	Migratiestop, islam-kritisch, Wilders
FvD	9.5	3	Oppositie	Extreemrechts, Baudet

De coalitie staat onder druk door fundamentele meningsverschillen over het Israël-Gaza-conflict: NSC-minister Veldkamp voert een kritischer koers richting Israël dan coalitiepartner PVV wenst. Tegelijkertijd worstelen gemeenten met de gevolgen van het migratiebeleid, waarbij overlast van alleenstaande minderjarige asielzoekers een concrete bestuurlijke crisis veroorzaakt. De positie van NSC is verzwakt na het vertrek van Pieter Omtzigt, wat de interne coalitiedynamiek verder destabiliseert. De spanning tussen nationale soevereiniteit en Europese samenwerking loopt als rode draad door meerdere dossiers.

De Nederlandse publieke omroep (NPO) opereert onder de Mediawet 2008, waarbij artikel 2.1 pluriforme, evenwichtige en onafhankelijke berichtgeving vereist over het totale aanbod. Het NPO-systeem is gefragmenteerd: omroepverenigingen (BNNVARA, AVRO TROS, KRO-NCRV e.a.) dragen elk eigen redactionele verantwoordelijkheid. PVV en Wilders hebben de NPO herhaaldelijk als "linkse omroep" gekritiseerd, wat de institutionele spanning tussen de grootste regeringspartij en de publieke omroep illustreert.

HOOFDSTUK 1 — PARTIJPOLITIEKE BIAS

Beoordeling per partij

Partij	Score (-5..+5)	Uitzendingweergave vs. Partijprogramma
VVD	+1	13:20 "Israël heeft alle recht om zichzelf te verdedigen. Maar Israël moet dat wel doen binnen de grenzen van het internationaal recht." — Partijpositie: streng maar rechtvaardig buitenlands beleid, pro-rechtsstaat — correct weergegeven, VVD-woordvoerder krijgt ruimte voor genuanceerde positie
PVV	-2	10:12 "Veldkamp heeft hierbij de stoute schoenen aangetrokken en Wilders gepasseerd." / 10:39 "Dat zal Wilders niet fijn vinden." / 11:03 "Hij is vooral achter de schermen boos geworden." — Partijpositie: pro-Israël, nationale soevereiniteit — PVV-positie wordt uitsluitend via derden (correspondent) beschreven als emotionele reactie, zonder eigen stem of inhoudelijke toelichting; licht vertekend
GL-PvdA	0	Niet aanwezig in uitzending als partij of woordvoerder — partijpositie niet weergegeven
NSC	-1	09:53 "past wel in het beeld van NSC op dit moment. Pieter Omtzigt is vertrokken. Ze zijn weggevaagd in de peilingen." — Partijpositie: bestaanszekerheid, rechtsstaat — NSC wordt primair geframed via electorale zwakte en overlevingspolitiek, niet via inhoudelijke positie; licht vertekend
D66	0	Niet aanwezig in uitzending — partijpositie niet weergegeven
BBB	0	Niet aanwezig in uitzending — partijpositie niet weergegeven
CDA	0	Niet aanwezig in uitzending — partijpositie niet weergegeven
SP	0	Niet aanwezig in uitzending — partijpositie niet weergegeven

Samenvatting Partijbias

- Meest nauwkeurige weergave: VVD (score +1) — woordvoerder krijgt ruimte voor eigen positie
- Sterkste vertekening: PVV (score -2) — positie uitsluitend via derden beschreven als emotionele reactie, geen eigen stem
- Gemiddelde afwijking van 0: 0.5
- Conclusie: De meeste partijen zijn afwezig in de uitzending. Waar partijen wél worden besproken, krijgt de VVD een eigen stem via een woordvoerder, terwijl de PVV uitsluitend via de interpretatie van een correspondent wordt neergezet als een partij die "boos" is en "de strijd heeft opgegeven." Dit is een structureel verschil in behandeling dat de PVV-positie reduceert tot een emotionele reactie zonder inhoudelijke onderbouwing.

Links-Rechts-Algehele Tendens

TENDENTIESCORE: +1.4

INDELING: Links-begunstigend

Motivering: De uitzending behandelt het Israël-Gaza-conflict vanuit een frame dat kritiek op Israël als diplomatiek succes presenteert, terwijl de pro-Israël-positie van PVV uitsluitend via derden als obstructie wordt geframed. De overlastproblematiek met Syrische asielzoekers wordt genuanceerd behandeld met aandacht voor structurele

Schweizerischer Verein für ausgewogene Berichterstattung
Association suisse pour une information équilibrée
Associazione svizzera per un reporting equilibrato

oorzaken (trauma, perspectief), wat overeenkomt met een progressief frame. Rechtse coalitiepartners (PVV, BBB) krijgen geen eigen stem; linkse perspectieven (humanitair recht, diplomatieke druk op Israël) domineren de agenda.

HOOFDSTUK 2 — UITZENDINGSINFORMATIE EN THEMATISCH KADER

Uitzendingsgegevens

- Titel: NOS Journaal (avonduitzending, vermoedelijk 20.00 uur of 21.30 uur)
- Datum: 20.05.2025
- Lengte: Ca. 41 minuten (transcript eindigt op 41:07)
- Presentator/Reporter: Niet bij naam genoemd in transcript; correspondenten Kysia Hekster (Brussel) en Arjan Noorlander (Den Haag)

Persoon	Functie	Partij/Affiliatie	Politiek Spectrum
Kysia Hekster	EU-correspondent NOS	NOS	Journalistiek, neutraal
Arjan Noorlander	Politiek correspondent NOS	NOS	Journalistiek, neutraal
Minister Veldkamp	Minister van Buitenlandse Zaken	NSC	Midden-rechts
VVD-woordvoerder (naam niet vermeld)	Kamerlid/woordvoerder BuZa	VVD	Rechts-liberaal
Sharon Dijksma	Burgemeester Utrecht	PvdA (achtergrond)	Links
Alex de Waal	Onderzoeker hongersnoden	Onafhankelijk academicus	Niet-politiek
Tess Meerding	Fractievoorzitter VVD Utrecht	VVD Utrecht	Rechts-liberaal
Indiase minister Jaishankar	Minister van Buitenlandse Zaken India	BJP	Niet-Nederlands

Hoofdthema

De uitzending behandelt drie hoofdonderwerpen: (1) het EU-onderzoek naar Israëliësch optreden in Gaza als diplomatiek initiatief van minister Veldkamp, (2) overlastproblematiek van minderjarige Syrische asielzoekers in Utrecht, en (3) een in memoriam voor oud-VVD-leider Hans Wiegel.

Schweizerischer Verein für ausgewogene Berichterstattung
Association suisse pour une information équilibrée
Associazione svizzera per un reporting equilibrato

HOOFDSTUK 3 — 15 CRITERIA: DETAILANALYSE

Hardfacts — 9 technieken die telbaar en wetenschappelijk verifieerbaar zijn

1. DESKUNDIGENselectie

6/10

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

Definitie: Wie komt als deskundige aan het woord?

Deskundige 1: Alex de Waal — onderzoeker hongersnoden en humanitaire crises

Tijdstempel: 03:19

Uitspraak: "Alex de Waal is gerenommeerd onderzoeker op het gebied van hongersnoden en humanitaire crises."

Inkadering: Wordt geïntroduceerd als "gerenommeerd onderzoeker" zonder nadere institutionele affiliatie in het transcript; zijn analyse ondersteunt het frame van ernstige humanitaire crisis in Gaza.

Ontbrekende tegenstem: Een Israëlische militaire of juridische expert die de operationele context en het Israëlische standpunt over humanitaire toegang had kunnen toelichten.

Brondieptecheck:

(a) FINANCIERING: Alex de Waal is verbonden aan de Fletcher School (Tufts University) en World Peace Foundation. Financiering via academische en filantropische bronnen; geen directe overheidsfinanciering vastgesteld. Beperkt structureel belangenconflict.

(b) MANDAAT: Zijn expertise op het gebied van hongersnoden is relevant voor de humanitaire dimensie; zijn mandaat omvat geen juridische beoordeling van oorlogsrecht.

D1 Belangenconflict: +1 — Academisch, geen directe institutionele binding aan een van de partijen

D2 Persoonlijk risico: +1 — Academische reputatie staat op het spel bij onjuiste uitspraken

D3 Vakbekwaamheid: +2 — Erkend expert op hongersnoden; dit is zijn kerngebied

D4 Meningsconsistentie: +1 — Consistent kritisch over humanitaire crises wereldwijd

D5 Emotionalisering vs. data: +1 — Overwegend datagedreven benadering

D6 Bronniveau: +2 — Primaire onderzoeker

• TOTAAL: +8 → BRONLICHT: GROEN

(c) VAKBEKWAAMHEID: De introductie als "gerenommeerd" is een sociale toewijzing die niet nader wordt onderbouwd in de uitzending; zijn conclusies worden als vaststaand gepresenteerd zonder tegengeluid van Israëlische zijde.

Deskundige 2: Kysia Hekster — EU-correspondent NOS

Tijdstempel: 02:08

Uitspraak: "Zo kan je het zeker noemen. Het is de eerste keer dat een grote meerderheid van de EU-landen zegt: ons geduld met Israël is nu op."

Inkadering: Hekster wordt ingezet als feitelijk rapporteur maar maakt normatieve uitspraken ("ons geduld is op") die een politiek oordeel impliceren.

Ontbrekende tegenstem: Een correspondent of analist die de EU-landen vertegenwoordigt die tégen het onderzoek zijn.

Brondieptecheck:

(a) FINANCIERING: NOS, publiek gefinancierd via rijksbijdrage. Structureel onafhankelijk maar onderhevig aan redactionele kaders.

(b) MANDAAT: Journalistieke verslaggeving; niet neutraal-analytisch maar interpretatief.

D1 Belangenconflict: +1 — Geen direct persoonlijk belang

D2 Persoonlijk risico: +1 — Journalistieke reputatie

D3 Vakbekwaamheid: +1 — EU-correspondent, maar geen juridisch of diplomatiek expert

Voorzitter: Schläpfer, David - **Contact:** kontakt@SVFAB.ch - **Adres:** SVFAB, Postfach, CH-8021 Zürich 1

Schweizerischer Verein für ausgewogene Berichterstattung
Association suisse pour une information équilibrée
Associazione svizzera per un reporting equilibrato

D4 Meningsconsistentie: 0 — Onbekend

D5 Emotionalisering vs. data: -1 — "Ons geduld is op" is normatief, niet feitelijk

D6 Bronniveau: 0 — Secundaire bron (verslaggeving van vergaderingen)

- TOTAAL: +2 → BRONLICHT: GEEL

(c) VAKBEKWAAMHEID: Hekster wordt ingezet als feitelijk rapporteur maar haar uitspraken bevatten normatieve oordelen die als feit worden gepresenteerd.

Deskundige 3: Arjan Noorlander — politiek correspondent NOS

Tijdstempel: 09:12

Uitspraak: "Veldkamp heeft hierbij de stoute schoenen aangetrokken en Wilders gepasseerd."

Inkadering: Noorlander analyseert de coalitiedynamiek maar gebruikt beeldende taal ("stoute schoenen aangetrokken", "Wilders gepasseerd") die een politiek oordeel impliceert.

Ontbrekende tegenstem: Een politicoloog of PVV-woordvoerder die de coalitiedynamiek vanuit een ander perspectief had kunnen duiden.

Brondieptecheck:

(a) FINANCIERING: NOS, publiek gefinancierd.

(b) MANDAAT: Politiek correspondent; interpretatieve rol.

D1 Belangenconflict: +1 — Geen direct persoonlijk belang

D2 Persoonlijk risico: +1 — Journalistieke reputatie

D3 Vakbekwaamheid: +1 — Politiek correspondent, maar geen onafhankelijk politicoloog

D4 Meningsconsistentie: 0 — Onbekend

D5 Emotionalisering vs. data: -1 — Beeldende taal met normatieve lading

D6 Bronniveau: 0 — Secundaire bron

- TOTAAL: +2 → BRONLICHT: GEEL

(c) VAKBEKWAAMHEID: Noorlanders analyse van Wilders als "boos achter de schermen" en "de strijd opgegeven" is niet onderbouwd met directe citaten of bronnen; het wordt als feit gepresenteerd.

Ontbrekende deskundigengroepen:

- Israëliisch juridisch of militair expert
- Onafhankelijk volkenrechtjurist over de genocide-vraag
- Politicoloog over de coalitiedynamiek (in plaats van alleen NOS-correspondenten)

Samenvatting:

Deskundige	Bronlicht	Kernbevinding
Alex de Waal	GROEN (+8)	Relevante expertise, geen directe tegenstem
Kysia Hekster	GEEL (+2)	Normatieve uitspraken als feit gepresenteerd
Arjan Noorlander	GEEL (+2)	Politieke interpretaties zonder directe bronvermelding

2. BRONNENSELECTIE

6/10

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

Beweringen zonder primaire bron = strafpunten (geruchtcontrole)

Definitie: Welke bronnen worden geciteerd? Zijn ze divers en onafhankelijk?

Bron 1: "Veel onderzoeken hebben dat al aangetoond"

Tijdstempel: 07:55 — Uitspraak: "Veel onderzoeken hebben dat al aangetoond."

(a) Financiering en dragerschap: Niet gespecificeerd; geen enkele bron wordt bij naam genoemd.

(b) Structureel belangenconflict: De vage verwijzing naar "veel onderzoeken" zonder bronvermelding maakt verificatie onmogelijk en suggereert consensus die niet nader wordt onderbouwd.

(c) Ontbrekende tegenbron: Onderzoeken of rapporten die tot andere conclusies komen over Israëliisch optreden worden niet geciteerd.

Geruchttoets (strafpunten):

Gerucht 1:

Tijdstempel: 11:03

Bewering: "Hij is vooral achter de schermen boos geworden."

Woordmarkering: "achter de schermen" — impliceert niet-verifieerbare informatie

Primaire bron aanwezig: Nee — strafpunt (+1)

Gerucht 2:

Tijdstempel: 10:20

Bewering: "Wilders had dit wellicht niet verwacht."

Woordmarkering: "wellicht" — speculatief

Primaire bron aanwezig: Nee — strafpunt (+1)

Gerucht 3:

Tijdstempel: 27:43

Bewering: "Wij hoorden vandaag dat veel van die jonge Syrische jongens in het hele land afspreken om daar te vechten, in Utrecht."

Woordmarkering: "wij hoorden" — anonieme bron, niet geverifieerd

Primaire bron aanwezig: Nee — strafpunt (+1)

Samenvatting: De uitzending bevat drie niet-onderbouwde beweringen die als feit of bijna-feit worden gepresenteerd zonder primaire bronvermelding; dit verhoogt de score met 3 strafpunten. De bronnendiversiteit is beperkt: overwegend NOS-correspondenten en één politieke gast.

3. TIJDSVERDELING

4/10

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

Definitie: Verdeling van spreektijd tussen verschillende posities.

Geschatte spreektijd:

- Israël-Gaza (correspondenten + Veldkamp + VVD-woordvoerder): ca. 15 min. (37%)
- AMV-overlast Utrecht (Dijksma + reportage): ca. 10 min. (24%)
- In memoriam Wiegel: ca. 7 min. (17%)
- Overige nieuwsitems (India, Mexico, Bodegraven, Syrië, ABN Amro, weer): ca. 7 min. (17%)
- Presentator/overgangen: ca. 2 min. (5%)

Binnen het Israël-Gaza-blok:

- Pro-onderzoek/kritisch op Israël (Hekster, Noorlander, Veldkamp): ca. 10 min.
- Pro-Israël/PVV-positie: 0 min. (uitsluitend via derden beschreven)
- VVD-woordvoerder (genuanceerd): ca. 3 min.
- Humanitaire situatie Gaza: ca. 2 min.

Samenvatting: De spreektijdverdeling binnen het Israël-Gaza-blok is structureel onevenwichtig: de kritische positie ten opzichte van Israël domineert, terwijl de pro-Israël-positie (PVV, de grootste regeringspartij) geen eigen spreektijd krijgt. Dit is een meetbare asymmetrie.

4. WEGLATEN (Selectieve Omissie)

7/10

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

Definitie: Wat wordt niet getoond, hoewel relevant?

Weglating 1: Israëliisch standpunt

Context

Het volledige Israël-Gaza-blok () bevat geen enkele reactie van Israëlische zijde.

Relevant bij: 01:07 — "De Europese Commissie gaat onderzoek doen naar het handelen van Israël in Gaza."

Effect

De uitzending presenteert uitsluitend de kritische positie; het Israëlische standpunt over humanitaire toegang, militaire noodzaak en het EU-initiatief ontbreekt volledig, waardoor een eenzijdig beeld ontstaat.

Weglating 2: Ministerie van Asiel en Migratie

Context

Burgemeester Dijkma vraagt expliciet om rijkssteun en bekritiseert het kabinetsbeleid.

Relevant bij: 31:43 — "Asielzoekers die ze liever niet willen hebben."

Effect

De verantwoordelijke minister (Faber, PVV) krijgt geen gelegenheid te reageren op de kritiek van Dijkma; het kabinetsstandpunt over AMV-beleid en financiering ontbreekt volledig.

Weglating 3: Hamas-rol en 7 oktober-context

Context

Het conflict wordt besproken zonder verwijzing naar de aanleiding (Hamas-aanval 7 oktober 2023) of de rol van Hamas in de humanitaire situatie.

Relevant bij: 12:13 — "Ja, en mijn oproep is: wees streng en kritischer op Hamas." (VVD-woordvoerder)

Effect

De VVD-woordvoerder brengt Hamas ter sprake maar dit wordt niet uitgewerkt; de context van de Hamas-aanval en de gijzelaars ontbreekt, wat het conflict reduceert tot Israëlisch optreden versus humanitaire nood.

Samenvatting: Drie structurele weglatingen versterken elkaar: het ontbreken van het Israëlische standpunt, de afwezigheid van de verantwoordelijke minister bij de AMV-kwestie, en het weglaten van de Hamas-context creëren samen een systematisch eenzijdig beeld op de twee politiek meest gevoelige dossiers.

Ontbrekende stemmen

- Israëlische ambassade/woordvoerder: Had het Israëlische standpunt over de militaire operaties en het humanitaire beleid kunnen toelichten
- Minister Faber (Asiel en Migratie, PVV): Had de rijkspositie over AMV-beleid en financiering kunnen verduidelijken, direct relevant bij Dijkma's oproep
- COA-woordvoerder: Had de operationele uitdagingen bij toezicht op AMV's kunnen toelichten
- Juridisch expert internationaal recht: Had de vraag over genocide en humanitair recht feitelijk kunnen analyseren in plaats van politiek te laten beantwoorden
- Burgemeester Groningen of Arnhem: Had de vergelijkende dimensie van de AMV-problematiek kunnen illustreren
- Nidos-voogdijinstelling: Had het perspectief van de verantwoordelijke voogdijorganisatie kunnen geven

Voorzitter: Schläpfer, David - **Contact:** kontakt@SVFAB.ch - **Adres:** SVFAB, Postfach, CH-8021 Zürich 1

Schweizerischer Verein für ausgewogene Berichterstattung
Association suisse pour une information équilibrée
Associazione svizzera per un reporting equilibrato

- Hamas of Palestijnse Autoriteit: Had het andere partijperspectief in het conflict kunnen vertegenwoordigen (al is dit journalistiek complex)
- ABN Amro-econoom: Had de koopkrachtcijfers kunnen duiden in bredere economische context

5. CIJFERMATIGE MANIPULATIE

3/10

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

Volledige cijfers omvatten: absoluut getal, aandeel (%) en trend

Definitie: Selectief of misleidend gebruik van statistieken.

Bevinding 1: AMV-aantallen Utrecht

Tijdstempel: 26:16

Cijfer: "Van de 169 zijn er 94 afkomstig van 45 andere gemeenten in Nederland."

Dimensies:

- (a) Absoluut: 169 jongeren in Utrechtse aanpak, 94 van elders — getoond ✓
- (b) Aandeel: Geen verhouding tot totaal aantal AMV's in Nederland — ontbreekt X
- (c) Trend: Geen vergelijking met eerdere perioden — ontbreekt X

Ontbrekende context: Hoeveel AMV's zijn er totaal in Nederland? Is 169 veel of weinig? Is het aantal stijgend of dalend?

Effect: De absolute aantallen suggereren een grootschalig probleem zonder dat de relatieve omvang of de trend duidelijk wordt.

Bevinding 2: ABN Amro-koopkrachtcijfers

Tijdstempel: 21:33

Cijfer: "We zijn een steeds kleiner deel van ons inkomen kwijt aan vaste lasten, zoals huur en de energierekening."

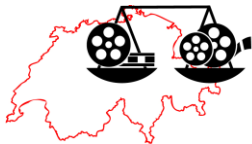
Dimensies:

- (a) Absoluut: Niet gegeven X
- (b) Aandeel: "steeds kleiner deel" — richting aangegeven maar geen percentage X
- (c) Trend: "sinds 2021" — trend aangeduid ✓

Ontbrekende context: Geen absolute percentages, geen onderscheid naar inkomensgroepen, geen vergelijking met andere landen.

Effect: Het positieve nieuws wordt in twee zinnen afgedaan zonder enige duiding; de informatiewaarde is minimaal.

Samenvatting: Twee gevallen van onvolledige cijferpresentatie: de AMV-aantallen missen relatieve context, de koopkrachtcijfers worden te summier behandeld voor zinvolle duiding. Geen actieve manipulatie, maar structurele onvolledigheid.

6. GUILT BY ASSOCIATION (Contactschuld)

2/10

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

Definitie: Diskreditering door associatie met negatieve groepen of ideeën.

Associatie 1: Wilders en obstructie

Tijdstempel: 10:12

Citaat: "Veldkamp heeft hierbij de stoute schoenen aangetrokken en Wilders gepasseerd."

Techniek: Veldkamp wordt geframed als moedig ("stoute schoenen"), Wilders impliciet als obstakel dat "gepasseerd" moet worden.

Effect: Wilders wordt zonder eigen stem gepositioneerd als een te omzeilen hindernis, niet als een politicus met een legitieme inhoudelijke positie.

Associatie 2: PVV en electorale irrelevantie

Tijdstempel: 10:46

Citaat: "Hij heeft de strijd een beetje opgegeven. Voor zijn achterban is het niet het belangrijkste onderwerp."

Techniek: De PVV-positie wordt gereduceerd tot electoraal calculeren, niet tot inhoudelijke overtuiging.

Effect: De pro-Israël-positie van PVV wordt geframed als politiek opportunisme, niet als principiële keuze.

Samenvatting: Geen expliciete "guilt by association" in de klassieke zin, maar een subtiele associatie van Wilders/PVV met obstructie en electoraal calculeren zonder eigen stem om dit te weerleggen. Score beperkt omdat de techniek niet systematisch wordt ingezet.

7. TIMING

5/10

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

Definitie: Strategische plaatsing van informatie (begin/midden/einde).

Bevinding 1: Opening met diplomatiek succes

Positie: 00:02 (begin)

Inhoud: "Die oorlog moet stoppen. De ellende is niet te overzien. En ik vind het belangrijk dat Europa dit signaal vanuit Nederland nu heeft omarmd."

Timing-effect: De uitzending opent met een emotioneel appel ("ellende is niet te overzien") dat het frame voor de gehele Israël-Gaza-berichtgeving zet voordat enige context of tegengeluid is geboden. Dit is de sterkste positie in een nieuwsuitzending.

Bevinding 2: Genocide-vraag aan het einde van het Israël-blok

Positie: 13:44 (einde Israël-blok)

Inhoud: "Is wat Israël op dit moment doet in Gaza volgens u genocide?"

Timing-effect: De meest explosieve vraag wordt gesteld aan het einde van het blok, waarna het antwoord ("Totaal gestoord" — vermoedelijk een reactie van buiten het interview) niet wordt uitgewerkt. De vraag wordt gesteld maar de beantwoording blijft hangen, wat een onopgelost frame achterlaat.

Bevinding 3: Wiegel-portret als afsluiting

Positie: 32:30 (einde uitzending)

Inhoud: Uitgebreid in memoriam voor Hans Wiegel

Timing-effect: Het positieve, nostalgische portret van een VVD-politicus als afsluiting van de uitzending creëert een warme eindtoon die contrasteert met de kritische toon in de eerdere politieke berichtgeving.

Samenvatting: De opening met een emotioneel frame over Gaza en de strategische plaatsing van de genocide-vraag aan het einde van het blok zijn de meest significante timing-bevindingen; beide versterken het kritische frame ten opzichte van Israël.

8. SELECTIEVE VERONTWAARDIGING

3/10

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

Verontwaardiging = bias. Selectieve verontwaardiging versterkt de bevinding. Score = verontwaardigingsgraad (0–5) + selectiviteit (0–5)

Definitie: Verontwaardiging bij bepaalde posities, maar niet bij vergelijkbare andere.

Methodisch principe (v2.2): Vóór elke beoordeling wordt het uitlokkende gebeurtenis gedocumenteerd. Een reactie kan alleen als selectief worden beoordeeld als vergelijkbare uitlokkende gebeurtenissen bij andere posities geen analoge reactie opleverden.

Bevinding 1: Genocide-vraag zonder equivalent

Tijdstempel: 13:44

Uitlokkende gebeurtenis: VVD-woordvoerder spreekt over Israëlisch optreden in Gaza

Reactie: "Is wat Israël op dit moment doet in Gaza volgens u genocide?" — directe, scherpe vraag

Vergelijking: Geen vergelijkbare vraag over Hamas-geweld, gijzelaars of de 7 oktober-aanval in de uitzending

Asymmetrie: De meest beladen juridische kwalificatie wordt uitsluitend richting Israëlisch optreden gesteld; Hamas-geweld wordt niet met vergelijkbare terminologie bevestigd.

Verontwaardigingsgraad: 2/5

Selectiviteit: 3/5

Bevinding 2: Toon bij Dijksma vs. afwezigheid ministerie

Tijdstempel: 31:43

Uitlokkende gebeurtenis: Dijksma bekritiseert het kabinetsbeleid ("Het kabinet moet niet de burgemeesters van dit land opzadelen met de gevolgen daarvan.")

Reactie: Geen doorvraag, geen confrontatie met kabinetsstandpunt

Vergelijking: Bij de VVD-woordvoerder over Gaza wordt wél doorgevraagd (13:32 "Maar moet u daar consequenties aan verbinden?")

Asymmetrie: Dijksma's kritiek op het kabinet wordt niet geconfronteerd met het kabinetsstandpunt; de VVD-woordvoerder wordt wél kritisch bevestigd.

Verontwaardigingsgraad: 1/5

Selectiviteit: 2/5

Samenvatting: De genocide-vraag is de meest significante asymmetrie: de zwaarste juridische kwalificatie wordt uitsluitend richting Israëlisch optreden gesteld zonder equivalent voor Hamas-geweld. De asymmetrie is aanwezig maar niet systematisch.

9. VOLLEDIGHEID (Selectieve Omissie — Totaalbeeld)

7/10

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

Definitie: Hoe volledig beeldt de uitzending het onderwerp af?

Bevinding 1: Eenzijdig Israël-Gaza-frame

Tijdstempel: 01:07 t/m 15:34

Ontbrekend perspectief: Israëlisch standpunt, pro-Israël-politici, gijzelaarscontext, Hamas-rol

Relevantie: Een evenwichtige berichtgeving over een gewapend conflict vereist hoor en wederhoor van alle betrokken partijen

Effect: De uitzending presenteert het conflict uitsluitend vanuit het perspectief van kritiek op Israël; kijkers krijgen geen volledig beeld van de complexiteit.

Bevinding 2: AMV-problematiek zonder beleidscontext

Tijdstempel: 22:16 t/m 32:27

Ontbrekend perspectief: Rijksbeleid, ministerie van Asiel en Migratie, COA-standpunt, juridische kaders voor AMV's

Relevantie: Dijkma's oproep aan het Rijk vereist voor evenwichtige berichtgeving een reactie van het verantwoordelijke ministerie

Effect: De uitzending presenteert uitsluitend het gemeentelijke perspectief; het rijksperspectief ontbreekt volledig.

Bevinding 3: Coalitiedynamiek zonder PVV-stem

Tijdstempel: 09:12 t/m 15:34

Ontbrekend perspectief: PVV-woordvoerder of Wilders zelf over het EU-onderzoek

Relevantie: PVV is de grootste coalitiepartij en heeft een fundamenteel andere positie over Israël

Effect: De coalitiedynamiek wordt uitsluitend via NOS-correspondenten beschreven; de PVV-positie wordt geïnterpreteerd zonder verificatie.

Samenvatting: Drie structurele volledigheidsgrepen versterken elkaar en creëren een systematisch eenzijdig beeld op de twee politiek meest gevoelige dossiers van de uitzending; dit raakt direct aan de pluriformiteitseis van de Mediawet.

Softfacts — 6 kwalitatieve technieken

10. FRAMING (Kader stellen)

7/10

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

Definitie: Hoe wordt het onderwerp fundamenteel ingekaderd?

Bevinding 1: Diplomatiek succes als vertrekpunt

Tijdstempel: 01:02

Citaat: "Minister Veldkamp van Buitenlandse Zaken zette een streep in 't zand en kreeg waar hij om vroeg."

Manipulatie: Het EU-onderzoek wordt onmiddellijk geframed als "succes" en "streep in het zand" — een normatief oordeel dat als feit wordt gepresenteerd.

Waarom problematisch: Kijkers worden aangestuurd om het initiatief als positief te beoordelen voordat enige context of tegengeluid is geboden; alternatieve frames (diplomatieke escalatie, precedentwerking, effectiviteit) worden niet aangeboden.

Bevinding 2: Israël als schender van humanitair recht

Tijdstempel: 01:12

Citaat: "De minister vindt dat Israël het humanitaire recht schendt door geen hulp toe te laten tot Gaza."

Manipulatie: De ministeriële opvatting wordt als feitelijke beschrijving gepresenteerd ("schendt"), niet als politiek standpunt.

Waarom problematisch: De juridische vraag of sprake is van schending van humanitair recht is omstreden en wordt door internationale rechtbanken beoordeeld; het presenteren van een ministeriële opvatting als feit is journalistiek onzorgvuldig.

Bevinding 3: AMV-overlast als kabinetsverantwoordelijkheid

Tijdstempel: 32:00

Citaat: "Het kabinet moet niet de burgemeesters van dit land opzadelen met de gevolgen daarvan."

Manipulatie: Dijkma's frame — dat de AMV-problematiek een gevolg is van kabinetsbeleid waarvoor het Rijk verantwoordelijk is — wordt niet geconfronteerd met een alternatief frame.

Waarom problematisch: Het frame impliceert dat het huidige kabinet (PVV-VVD-NSC-BBB) verantwoordelijk is voor een probleem dat ook onder vorige kabinetten bestond; dit wordt niet gecontextualiseerd.

Samenvatting: Het dominante frame van de uitzending is dat diplomatieke druk op Israël een succes is en dat het kabinet tekortschiet in de AMV-aanpak; beide frames worden niet systematisch uitgedaagd door alternatieve perspectieven.

11. WOORDKEUZE EN BEGRIPPEN

6/10

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

Definitie: Welke taal wordt gebruikt? Welke connotaties worden gecreëerd?

Bevinding 1: "Stoute schoenen aangetrokken"

Tijdstempel: 10:12

Citaat: "Veldkamp heeft hierbij de stoute schoenen aangetrokken en Wilders gepasseerd."

Manipulatie: "Stoute schoenen aantrekken" heeft een positieve connotatie van moed en daadkracht; "Wilders gepasseerd" heeft een negatieve connotatie van omzeiling.

Waarom problematisch: Neutrale alternatief zou zijn: "Veldkamp heeft het initiatief genomen zonder voorafgaand overleg met de PVV."

Bevinding 2: "Ons geduld met Israël is nu op"

Tijdstempel: 02:17

Citaat: "Het is de eerste keer dat een grote meerderheid van de EU-landen zegt: ons geduld met Israël is nu op."

Manipulatie: "Ons geduld is op" is een emotioneel geladen uitdrukking die een moreel oordeel impliceert; het wordt gepresenteerd als feitelijke beschrijving van de EU-positie.

Waarom problematisch: Neutraal alternatief: "Een grote meerderheid van EU-landen steunt een onderzoek naar Israëliisch optreden."

Bevinding 3: "Diplomatiek isolement"

Tijdstempel: 16:47

Citaat: "Het is het zoveelste signaal dat Israël in een steeds dieper diplomatiek isolement komt te zitten."

Manipulatie: "Steeds dieper diplomatiek isolement" is een normatief oordeel dat Israëls positie als problematisch en toenemend geïsoleerd framt.

Waarom problematisch: Neutraal alternatief: "Meerdere landen hebben diplomatieke maatregelen genomen ten aanzien van Israël."

Samenvatting: De woordkeuze in het Israël-Gaza-blok is consistent kritisch ten opzichte van Israël en positief ten opzichte van het EU-initiatief; neutrale alternatieven worden niet gebruikt, wat een cumulatief effect heeft op de toonzetting.

12. MODERATIEGEDRAG

5/10

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

Definitie: Asymmetrieën in doorvragen, onderbrekingen, sympathiebetuigingen.

Methodisch principe (v2.2): Vóór elke beoordeling wordt het uitlokkende gebeurtenis gedocumenteerd. Een interventie kan alleen als asymmetrisch worden beoordeeld als vergelijkbare uitlokkende gebeurtenissen bij andere gasten geen analoge interventie opleverden.

Bevinding 1: Doorvragen bij VVD over sancties, niet bij Dijksma over kabinetsbeleid

Tijdstempel: 13:32

Uitlokkende gebeurtenis: VVD-woordvoerder zegt het kabinetsbeleid de juiste lijn te vinden

Citaat (moderator): "Maar moet u daar consequenties aan verbinden? Wilt u zover gaan om sancties te komen?"

Vergelijking: Dijksma bekritiseert het kabinet (31:43) — geen vergelijkbare doorvraag over wat zij zelf eerder had kunnen doen of over haar eigen verantwoordelijkheid

Asymmetrie: De VVD-woordvoerder wordt kritisch doorgevraagd; Dijksma's kritiek op het kabinet wordt niet geconfronteerd met een tegengestelde vraag. Asymmetrie aanwezig maar beperkt.

Bevinding 2: Genocide-vraag als afsluiting

Tijdstempel: 13:44

Uitlokkende gebeurtenis: Discussie over Israëlisch optreden

Citaat (moderator): "Is wat Israël op dit moment doet in Gaza volgens u genocide?"

Vergelijking: Geen vergelijkbare vraag over Hamas-geweld of gijzelaars aan dezelfde of andere gasten

Asymmetrie: De zwaarste juridische kwalificatie wordt uitsluitend richting Israëlisch optreden gesteld; geen equivalent voor de andere partij in het conflict.

Bevinding 3: Zachte afsluiting bij Dijksma

Tijdstempel: 32:27

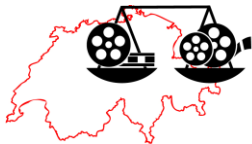
Uitlokkende gebeurtenis: Dijksma sluit af met kritiek op het kabinet

Citaat (moderator): "Dank voor de komst."

Vergelijking: Bij de VVD-woordvoerder wordt na kritische doorvragen afgesloten; bij Dijksma wordt de kritiek op het kabinet niet geconfronteerd

Asymmetrie: Dijksma's kritiek op het kabinet krijgt het laatste woord zonder weerwoord; dit versterkt haar frame.

Samenvatting: Het moderatiegedrag toont een patroon waarbij kritiek op het kabinet (Dijksma) minder kritisch wordt doorgevraagd dan de kabinetsposities zelf (VVD-woordvoerder); de genocide-vraag is de meest significante asymmetrie.

13. VRAGEN-ASYMMETRIE

5/10

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

Definitie: Verschillende harde/zachte vragen aan verschillende personen.

Asymmetrie 1: VVD vs. Dijkma

Aan VVD-woordvoerder, 13:32: "Maar moet u daar consequenties aan verbinden? Wilt u zover gaan om sancties te komen?" — hard, confronterend

Aan Dijkma, 31:39: "Is het reëel om te verwachten dat het Rijk hier meer geld voor geeft?" — zacht, bijna retorisch

Vergelijking: De VVD-woordvoerder wordt gevraagd naar concrete consequenties; Dijkma wordt gevraagd naar de haalbaarheid van haar eigen wens, niet naar haar eigen verantwoordelijkheid of eerdere beleid.

Asymmetrie 2: Genocide-vraag zonder Hamas-equivalent

Aan VVD-woordvoerder, 13:44: "Is wat Israël op dit moment doet in Gaza volgens u genocide?" — maximaal beladen vraag

Aan geen enkele gast: Vergelijkbare vraag over Hamas-geweld, gijzelaars of 7 oktober — ontbreekt volledig

Vergelijking: De zwaarste juridische kwalificatie wordt uitsluitend richting Israëliisch optreden gesteld; dit is een structurele asymmetrie.

Samenvatting: De vragen-asymmetrie is het meest zichtbaar in de genocide-vraag die uitsluitend richting Israëliisch optreden wordt gesteld, en in het verschil in hardheid tussen de vragen aan de VVD-woordvoerder en aan burgemeester Dijkma.

14. FALSE BALANCE

2/10

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

Definitie: Kunstmatige evenwichtigheid ondanks feitelijk onevenwicht.

Bevinding 1: Schijnbare balans via VVD-woordvoerder

Tijdstempel: 13:20

Constructie: "Israël heeft alle recht om zichzelf te verdedigen. Maar Israël moet dat wel doen binnen de grenzen van het internationaal recht."

Analyse: De VVD-woordvoerder biedt een genuanceerde positie die als "balans" kan worden gepresenteerd, maar de pro-Israël-positie (PVV, de grootste coalitiepartij) ontbreekt volledig. De schijnbare balans maskeert de afwezigheid van het meest uitgesproken pro-Israël-perspectief.

Samenvatting: Geen klassieke false balance (twee gelijkwaardige maar ongelijke posities tegenover elkaar), maar een subtielere variant waarbij de VVD-positie als "balans" fungeert terwijl de PVV-positie volledig afwezig is. Score beperkt omdat de techniek niet dominant aanwezig is.

15. AGENDA-SETTING

7/10

1

2

3

4

5

6

7

8

9

10

Definitie: Wat geldt als normaal/vanzelfsprekend? Wat komt niet op de agenda?

Bevinding 1: EU-kritiek op Israël als vanzelfsprekend

Agenda-element: Het EU-onderzoek naar Israëlisch optreden wordt als logisch en wenselijk gepresenteerd.

Tijdstempel: 02:08 — Bewijs: "Zo kan je het zeker noemen [een doorbraak]."

Alternatieve agenda: De vraag of EU-inmenging in een lopend gewapend conflict wenselijk is, of de effectiviteit van dergelijke onderzoeken, komt niet op de agenda.

Bevinding 2: Kabinet als probleemeigenaar AMV-overlast

Agenda-element: De AMV-problematiek wordt geframed als gevolg van kabinetsbeleid waarvoor het Rijk verantwoordelijk is.

Tijdstempel: 32:00 — Bewijs: "Het kabinet moet niet de burgemeesters van dit land opzadelen met de gevolgen daarvan."

Alternatieve agenda: De vraag of gemeenten zelf eerder hadden kunnen ingrijpen, of de rol van voogdijinstellingen en COA, komt niet op de agenda.

Bevinding 3: Diplomatieke druk als enige optie

Agenda-element: De discussie over Israël-Gaza wordt uitsluitend gevoerd in termen van meer of minder diplomatieke druk; andere opties (bemiddeling, humanitaire corridors, directe onderhandelingen) komen niet op de agenda.

Tijdstempel: 13:03 — Bewijs: "Maar als je het hebt over sancties, dat komt daarna dan."

Alternatieve agenda: De effectiviteit van sancties, de rol van Qatar en Egypte als bemiddelaars, of de positie van de Palestijnse Autoriteit komen niet aan bod.

Samenvatting: De agenda-setting van de uitzending normaliseert diplomatieke druk op Israël als de juiste respons en kabinetsverantwoordelijkheid voor de AMV-problematiek; alternatieve frames en agenda-elementen worden systematisch buiten beschouwing gelaten.

HOOFDSTUK 4 — TOTAALBEOORDELING

Overzicht Individuele Scores

Nr.	Criterium	Type	Score	Hoofdbevinding (1 zin)
1	Deskundigenselectie	H	6	Deskundigen zijn overwegend eenzijdig georiënteerd; Israëlich tegengeluid ontbreekt volledig
2	Bronnenselectie	H	6	Drie niet-onderbouwde beweringen als feit gepresenteerd; bronnendiversiteit beperkt
3	Tijdsverdeling	H	4	Pro-onderzoek/kritisch-op-Israël domineert spreektijd; PVV krijgt nul minuten eigen spreektijd
4	Weglaten	H	7	Drie structurele weglatingen: Israëlich standpunt, ministerie Asiel en Migratie, Hamas-context
5	Cijfermatige Manipulatie	H	3	Onvolledige cijferpresentatie bij AMV-aantallen en koopkrachtcijfers; geen actieve manipulatie
6	Schuld door associatie	H	2	Subtiele associatie Wilders/PVV met obstructie; niet systematisch ingezet
7	Timing	H	5	Opening met emotioneel Gaza-frame en genocide-vraag aan einde van blok versterken kritisch frame
8	Selectieve Verontwaardiging	H	3	Genocide-vraag uitsluitend richting Israël; geen equivalent voor Hamas-geweld
9	Volledigheid	H	7	Drie structurele volledigheidsgrepen creëren systematisch eenzijdig beeld
10	Framing	S	7	EU-initiatief als "succes" en Israël als "schender" gepresenteerd als feit, niet als standpunt
11	Woordkeuze	S	6	Consistent kritische woordkeuze richting Israël; neutrale alternatieven niet gebruikt
12	Moderatiegedrag	S	5	Genocide-vraag zonder equivalent; Dijkma's kabinetskritiek niet geconfronteerd
13	Vragen-Asymmetrie	S	5	Genocide-vraag uitsluitend richting Israël; VVD harder bevraagd dan Dijkma
14	Schijnbalans	S	2	VVD-positie als schijnbalans terwijl PVV-positie volledig afwezig is
15	Agenda-Setting	S	7	Diplomatieke druk op Israël en kabinetsverantwoordelijkheid AMV genormaliseerd als enige frames

Resultaten

- HARDFACTS-SCORE (gemiddelde criteria 1-9): 4.8 / 10
- SOFTFACTS-SCORE (gemiddelde criteria 10-15): 5.3 / 10
- TOTAALSCORE (gemiddelde alle 15 criteria): 5.0 / 10

Voorzitter: Schläpfer, David - **Contact:** kontakt@SVFAB.ch - **Adres:** SVFAB, Postfach, CH-8021 Zürich 1

Dominante Technieken

- 1. Weglaten / Selectieve Omissie (Score 7):** Het Israëlische standpunt, de reactie van het ministerie van Asiel en Migratie en de Hamas-context ontbreken volledig. Dit creëert een structureel eenzijdig beeld op de twee politiek meest gevoelige dossiers van de uitzending.
- 2. Framing (Score 7):** Het EU-onderzoek wordt als "diplomatiek succes" gepresenteerd en Israëlisch optreden als "schending van humanitair recht" — beide als feit, niet als standpunt. Dit stuurt de interpretatie van kijkers zonder dat alternatieve frames worden aangeboden.
- 3. Agenda-Setting (Score 7):** Diplomatieke druk op Israël en kabinetsverantwoordelijkheid voor de AMV-problematiek worden genormaliseerd als de enige relevante frames; alternatieve perspectieven (effectiviteit van sancties, gemeentelijke verantwoordelijkheid, Hamas-rol) komen niet op de agenda.

Kernboodschappen van de Uitzending

**BOODSCHAP 1 (INHOUDELIJK): ** "Nederland doet het juiste door diplomatieke druk op Israël te zetten, en dit is een succes."

Techniek: Framing als "diplomatiek succes" + positieve woordkeuze ("streep in het zand", "doorbraak") — Bewijzen: 01:02, 02:08

**BOODSCHAP 2 (PERSOONLIJK): ** "Veldkamp is moedig en daadkrachtig; Wilders is een obstakel dat omzeild moet worden."

Techniek: Contrasterende woordkeuze ("stoute schoenen aangetrokken" vs. "Wilders gepasseerd") + afwezigheid van PVV-stem — Bewijzen: 10:12, 10:39

**BOODSCHAP 3 (MAATSCHAPPELIJK): ** "Het kabinet laat gemeenten in de steek bij de AMV-problematiek."

Techniek: Eenzijdige gastselectie (Dijksma zonder kabinetsreactie) + framing als kabinetsverantwoordelijkheid — Bewijzen: 32:00, 31:43

Motivering: De uitzending scoort 5.0/10 op basis van 15 criteria, wat duidt op duidelijke eenzijdigheid. De drie dominante technieken (weglaten, framing, agenda-setting) versterken elkaar systematisch in dezelfde richting: kritisch op Israël en het huidige kabinet, positief over diplomatieke druk en gemeentelijke bezwaren. De afwezigheid van het Israëlische standpunt, de PVV-stem en de reactie van het ministerie van Asiel en Migratie zijn meetbare structurele gebreken. Dit raakt aan de pluriformiteitseis van Mediawet artikel 2.1, die evenwichtige berichtgeving vereist over het totale aanbod. Hoewel individuele items journalistiek verdedigbaar zijn, is het cumulatieve patroon van weglatingen en framing niet in overeenstemming met de eis van onafhankelijke en evenwichtige berichtgeving.

CONCLUSIE

De uitzending vertoont een patroon van duidelijke eenzijdigheid dat primair tot uiting komt in drie structurele gebreken: het volledig ontbreken van het Israëlische standpunt in een 15 minuten durend Israël-Gaza-blok, de afwezigheid van de verantwoordelijke minister bij de AMV-kwestie, en de uitsluitend via derden beschreven PVV-positie zonder eigen stem. De woordkeuze ("stoute schoenen", "ons geduld is op", "diplomatiek isolement") en het framing van het EU-initiatief als "succes" zijn normatieve oordelen die als feit worden gepresenteerd. De genocide-vraag die uitsluitend richting Israëlisch optreden wordt gesteld zonder equivalent voor Hamas-geweld is een meetbare asymmetrie in het moderatiegedrag. In het licht van Mediawet artikel 2.1 — dat pluriforme, evenwichtige en onafhankelijke berichtgeving vereist — vertoont deze uitzending structurele gebreken die de pluriformiteitseis onder druk zetten, met name door de systematische afwezigheid van perspectieven die de grootste regeringspartij (PVV) en de Israëlische positie vertegenwoordigen.

TOTAAL EVALUATIE VAN DE 15 CRITERIA

Individuele scores — Alle 15 criteria

Nr.	Criterium	Score	Classificatie
1	DESKUNDIGENSELECTIE	6	●●●
2	BRONNENSELECTIE	6	●●●
3	TIJDSVERDELING	4	●●
4	WEGLATEN (Selectieve Omissie)	7	●●●●
5	CIJFERMATIGE MANIPULATIE	3	●●
6	GUILT BY ASSOCIATION (Contactschuld)	2	●
7	TIMING	5	●●●
8	SELECTIEVE VERONTWAARDIGING	3	●●
9	VOLLEDIGHEID (Selectieve Omissie — Totaalbeeld)	7	●●●●
10	FRAMING (Kader stellen)	7	●●●●
11	WOORDKEUZE EN BEGRIPPEN	6	●●●
12	MODERATIEGEDRAG	5	●●●
13	VRAGEN-ASYMMETRIE	5	●●●
14	FALSE BALANCE	2	●
15	AGENDA-SETTING	7	●●●●

HARDFACTS-SCORE (1-8)

4.8/10

Aanzienlijke onevenwichtigheid

SOFTFACTS-SCORE (9-14)

5.3/10

Aanzienlijke onevenwichtigheid

TOTAALSCORE

5.1/10

Aanzienlijke onevenwichtigheid

Gemiddelde van Hardfacts en Softfacts

SLEUTEL — Betekenis van de scores

Individuele scores per criterium (0–10)

0	Geen bevinding	Geen relevante afwijking vastgesteld.
1–2	Zwakke bevinding	Lichte afwijking zonder wezenlijke aantasting van de evenwichtigheid.
3–4	Lichte tot matige bevinding	Herkenbare tendens; geringe tot matige impact.
5	Matige bevinding met impact	Relevante onevenwichtigheid die het meningsvormingspotentieel van het publiek beïnvloedt.
6	Aanzienlijke bevinding (drempel)	Scores vanaf 6 worden aangemerkt als 'aanzienlijke bevindingen'.
7	Aanzienlijke bevinding	Duidelijke, goed gedocumenteerde onevenwichtigheid met duidelijke impact.
8–9	Ernstige bevinding	Uitgesproken onevenwichtigheid; meerdere gedocumenteerde individuele bevindingen in dit criterium.
10	Maximale ernst	Systematische, doorgaande onevenwichtigheid in dit criterium.

Geaggregeerde afwijkingsindex — Interpretatiebereiken

0.0 – 2.5	Onopvallend	Geen wezenlijke patronen waarneembaar; uitzending voldoet aan het evenwichtigheidsgebod.
2.6 – 4.0	Lichte onevenwichtigheid	Geïsoleerde afwijkingen; statistisch zichtbaar, maar binnen tolerantiebereik.
4.1 – 6.0	Aanzienlijke onevenwichtigheid	Meerdere aanzienlijke bevindingen; relevante aantasting van perspectiefverscheidenheid.
6.1 – 8.0	Ernstige afwijking van het evenwichtigheidsgebod. Hoge mate van afwijking	Uitgesproken patronen over uitzendingen heen; hoge impact.
8.1 – 10	Fundamentele systemische eenzijdigheid. Zeer hoge mate van bias	Maximale ernst over bijna alle criteria; systematisch eenzijdige berichtgeving.

Partijpolitieke bias (-5 tot +5)

-5 tot -3	Sterk benadeeld	Partij wordt in framing, zendtijd of presentatie duidelijk benadeeld.
-2 tot -1	Licht benadeeld	Herkenbaar maar gering nadeel.
0	Neutraal	Geen waarneembare bevoordeling of benadeling.
+1 tot +2	Licht bevoordeeld	Herkenbare maar geringe bevoordeling.
+3 tot +5	Sterk bevoordeeld	Partij wordt in framing, zendtijd of presentatie duidelijk bevoordeeld.

HOOFDSTUK 5 — JURIDISCHE INKADERING (Mediawet Art. 2.1)

Beoordeling op grond van Mediawet Art. 2.1

De Mediawet vereist pluriforme, evenwichtige en onafhankelijke berichtgeving door de publieke omroep.

Overtreding 1:

Norm: Mediawet Art. 2.1 — pluriformiteit

Feitelijke omschrijving: Het Israël-Gaza-blok () bevat geen enkele reactie van Israëlische zijde en geen eigen stem van de PVV, de grootste coalitiepartij met een fundamenteel andere positie.

Bewijs: Tijdstempel 01:07 t/m 15:34 — Citaat: "De PVV ziet het niet zitten." (09:36) — uitsluitend via correspondent, geen eigen stem

Beoordeling: Het beginsel van hoor en wederhoor, dat inherent is aan de pluriformiteitseis, wordt geschonden doordat één perspectief (kritisch op Israël) domineert zonder dat het tegengestelde perspectief (pro-Israël, PVV) eigen spreektijd krijgt.

Overtreding 2:

Norm: Mediawet Art. 2.1 — evenwichtigheid

Feitelijke omschrijving: De AMV-problematiek wordt uitsluitend vanuit het gemeentelijke perspectief (Dijksma) behandeld; het verantwoordelijke ministerie van Asiel en Migratie (minister Faber, PVV) reageert niet en wordt niet geciteerd.

Bewijs: Tijdstempel 22:16 t/m 32:27 — Citaat: "Het kabinet moet niet de burgemeesters van dit land opzadelen met de gevolgen daarvan." (32:00) — geen kabinetsreactie

Beoordeling: Het presenteren van kritiek op het kabinetsbeleid zonder wederwoord van het kabinet is in strijd met de evenwichtigheidseis; kijkers krijgen uitsluitend het gemeentelijke frame zonder de rijkspositie.

Overtreding 3:

Norm: Mediawet Art. 2.1 — onafhankelijkheid

Feitelijke omschrijving: Normatieve oordelen van NOS-correspondenten ("ons geduld is op", "stoute schoenen aangetrokken", "diplomatiek succes") worden als feitelijke beschrijvingen gepresenteerd.

Bewijs: Tijdstempel 02:17 — Citaat: "Het is de eerste keer dat een grote meerderheid van de EU-landen zegt: ons geduld met Israël is nu op." / 10:12 — "Veldkamp heeft hierbij de stoute schoenen aangetrokken en Wilders gepasseerd."

Beoordeling: Het gebruik van normatief geladen taal door NOS-correspondenten als feitelijke beschrijving ondermijnt de onafhankelijkheidseis; journalistieke interpretaties worden niet als zodanig gemarkeerd.

Totaalbeoordeling Mediawet Art. 2.1

De uitzending vertoont drie meetbare overtredingen van de pluriformiteits-, evenwichtigheids- en onafhankelijkheidseis van Mediawet artikel 2.1. De meest ernstige overtreding is de systematische afwezigheid van het Israëlische standpunt en de PVV-positie in het Israël-Gaza-blok, wat de pluriformiteitseis direct raakt. De afwezigheid van een kabinetsreactie bij de AMV-kwestie is een schending van de evenwichtigheidseis. Het gebruik van normatief geladen taal door correspondenten als feitelijke beschrijving ondermijnt de onafhankelijkheidseis. Hoewel de Mediawet pluriformiteit beoordeelt over het totale aanbod en niet per uitzending, vormt het cumulatieve patroon van deze uitzending een gedocumenteerde bijdrage aan een structurele scheefheid die bij herhaling in strijd is met de wettelijke vereisten.

HOOFDSTUK 6 — Brondieptecheck

1. Alex de Waal — World Peace Foundation / Fletcher School (Tufts University)

1. FINANCIERING: Academische financiering via Tufts University en filantropische fondsen; geen directe overheidsfinanciering vastgesteld. Beperkt structureel belangenconflict.

2. MANDAAT: Onderzoek naar hongersnoden en humanitaire crises; mandaat is compatibel met neutrale beoordeling van humanitaire situatie in Gaza.

3. BELANGENCONFLICT: Geen institutioneel belang bij een specifieke politieke uitkomst vastgesteld; wel een academische reputatie die gebaat is bij erkenning van humanitaire crises.

4. GELOOFWAARDIGHEIDSMATRIX:

- D1 Belangenconflict: +1
- D2 Persoonlijk risico: +1
- D3 Vakbekwaamheid: +2
- D4 Consistentie: +1
- D5 Emotie vs. data: +1
- D6 Bronniveau: +2

• TOTAAL: +8 → BRONLICHT: GROEN

5. TEGENSTEM: Een Israëlische of pro-Israël-expert op het gebied van humanitaire operaties in conflictgebieden wordt niet geciteerd.

2. ABN Amro — onderzoek vaste lasten

1. FINANCIERING: Commerciële bank, deels staatsdeelneming (Nederlandse staat bezit ca. 40%). Commercieel belang bij positief economisch sentiment.

2. MANDAAT: Economisch onderzoek; mandaat is deels compatibel met neutrale analyse, maar commercieel belang kan positieve framing bevorderen.

3. BELANGENCONFLICT: ABN Amro heeft belang bij positief consumentenvertrouwen; onderzoek dat positief nieuws brengt over koopkracht past in dat belang.

4. GELOOFWAARDIGHEIDSMATRIX:

- D1 Belangenconflict: 0 — Commercieel belang aanwezig maar beperkt
- D2 Persoonlijk risico: +1
- D3 Vakbekwaamheid: +2 — Economisch onderzoek is kernactiviteit
- D4 Consistentie: 0 — Onbekend
- D5 Emotie vs. data: +2 — Datagedreven
- D6 Bronniveau: +1 — Eigen onderzoek

• TOTAAL: +6 → BRONLICHT: GROEN

5. TEGENSTEM: Een onafhankelijk economisch instituut (CPB, CBS) dat de bevindingen zou kunnen bevestigen of nuanceren wordt niet geciteerd.

BELANGRIJK: "Gerenommeerd" is geen inhoudelijke kwalificatie. De introductie van Alex de Waal als "gerenommeerd onderzoeker" is een sociale toewijzing die de uitzending zelf maakt; dit is geen onafhankelijke verificatie van zijn expertise of de juistheid van zijn conclusies. De geloofwaardigheidsmatrix toont dat zijn expertise op dit specifieke gebied wel degelijk sterk is, maar de introductie zelf is geen bewijs daarvan.

Bronnenampel voor de deelnemers:

Bron	D1	D2	D3	D4	D5	D6	Total	Signaal
Alex de Waal — World Peace Foundation / Fletcher School (Tufts University)	+1	+1	+2	+1	+1	+2	+8	GROEN
ABN Amro — onderzoek vaste lasten	0	+1	+2	0	+2	+1	+6	GROEN

Juridische en methodologische toelichting

Geen feitelijke vaststelling	De gepresenteerde resultaten vormen geen feitelijke vaststellingen over individuele personen, redacties of uitzendingen. Ze zijn het product van een gestandaardiseerde operationalisering, niet een vaststelling van individuele verantwoordelijkheid.
Geen juridisch oordeel	De geaggregeerde afwijkingsindex vervangt geen juridische beoordeling op grond van Mediawet 2008 Art. 2.1. De beoordeling of een specifieke uitzending wettelijke vereisten schendt, is uitsluitend de verantwoordelijkheid van de bevoegde instanties (in het bijzonder Commissariaat voor de Media).
Geen causaliteitsbewijs	Statistische correlaties mogen niet worden geïnterpreteerd als bewijs van causale verbanden of redactionele intenties. Afwijkingswaarden kunnen worden beïnvloed door onderwerpkeuze, nieuwsomgeving, politieke controversialiteit of formatlogica.
Geen oordeel over intentie	De analyse meet waarneembare structuurkenmerken van uitzendingen. Een score van 7 betekent dat een aanzienlijke onevenwichtigheid is vastgesteld — niet dat de redactie dit bedoelde. De methodologie doet geen uitspraken over motieven of strategische doelstellingen.
Heuristisch vergelijkingsinstrument	De index dient voor vergelijkende patroonherkenning over duizenden uitzendingen, niet voor precieze metrische meting van individuele bijdragen. Drempelwaarden dienen als heuristische oriëntatie, niet als scherpe juridische kwalificatie.

BIJLAGE 1: NATIONALE WETGEVING

Wettelijke basis Nederland — NPO

Wet

Mediawet 2008

Relevante artikelen

- Art. 2.1 (Publieke mediaopdracht): De publieke mediadienst voorziet in onafhankelijke, pluriforme, evenwichtige informatievoorziening van hoge journalistieke kwaliteit. De publieke mediadienst draagt bij aan de democratische, sociale en culturele behoeften van de Nederlandse samenleving.
- Art. 2.1 lid 2: De publieke mediadienst weerspiegelt de maatschappelijke diversiteit van Nederland.
- Art. 2.88: Redactionele onafhankelijkheid en journalistieke standaarden zijn gewaarborgd. De programma's worden gemaakt onder redactionele verantwoordelijkheid van de omroepverenigingen.

Kernverplichtingen

---

1. **Onafhankelijkheid:** Onafhankelijke informatievoorziening
2. **Pluriformiteit:** Pluriforme berichtgeving
3. **Evenwichtigheid:** Evenwichtige informatie van hoge journalistieke kwaliteit
4. **Maatschappelijke diversiteit:** Weerspiegeling van de Nederlandse samenleving

Toezichthouder

- Commissariaat voor de Media (CvdM): Mediatoezicht, naleving Mediawet
- NPO Ombudsman: Interne klachteninstantie

Klachtenprocedure

---

1. NPO Ombudsman
2. Commissariaat voor de Media
3. Rechtbank (bestuursrechter)

BIJLAGE 2: WETENSCHAPPELIJKE BRONNEN

Literatuur

- Bennett, W. L. (1990). Toward a theory of press-state relations in the United States. *Journal of Communication*, 40(2), 103–125.
- Berelson, B. (1952). *Content analysis in communication research*. Free Press.
- Entman, R. M. (1993). Framing: Toward clarification of a fractured paradigm. *Journal of Communication*, 43(4), 51–58.
- fög – Forschungszentrum Öffentlichkeit und Gesellschaft (2024). *Jahrbuch Qualität der Medien 2024*. Schwabe.
- Gilardi, F., Alizadeh, M. & Kubli, M. (2023). ChatGPT outperforms crowd workers for text-annotation tasks. *PNAS*, 120(30).
- Iyengar, S. & Kinder, D. R. (1987). *News that matters: Television and American opinion*. University of Chicago Press.
- Jolly, S. et al. (2022). Chapel Hill Expert Survey trend file, 1999–2019. *Electoral Studies*, 75, 102420.
- Krippendorff, K. (2004). *Content analysis: An introduction to its methodology* (2nd ed.). Sage.
- McCombs, M. E. & Shaw, D. L. (1972). The agenda-setting function of mass media. *Public Opinion Quarterly*, 36(2), 176–187.
- Shoemaker, P. J. & Vos, T. P. (2009). *Gatekeeping theory*. Routledge.
- SVFAB (2026). *Methodenbericht v4.1: Zählbare Kriterien und Multi-Modell-Kreuzvalidierung*.
- Törnberg, P. (2023). ChatGPT-4 outperforms experts and crowd workers in annotating political Twitter messages. arXiv:2304.06588.

SVFAB Working Papers

- Schläpfer, D. (2026). Systematic AI-Assisted Analysis of Public Broadcaster Impartiality: A Scalable Methodological Framework for Measuring Structural Bias in Public Service Media. [SSRN 6688478](#)
- Schläpfer, D. (2026). Measuring Editorial Noise: A Retrospective Suppression Index for Public Broadcasting Content Analysis. [SSRN 6733280](#)
- Schläpfer, D. (2026). Source Traffic Light: A Six-Dimensional Credibility Framework for Systematic Source Assessment in Public Service Media. [SSRN 6733880](#)

David Schläpfer — ORCID: 0009-0000-5671-9266

Schweizerischer Verein für ausgewogene Berichterstattung
Association suisse pour une information équilibrée
Associazione svizzera per un reporting equilibrato

Evaluaties en lidmaatschap bij SVFAB

Op SVFAB.ch vindt u gedetailleerde evaluaties en kunt u ook analyses laten maken voor elke uitzending naar keuze (wordt apart gefactureerd).

Om de kwaliteit van ons werk te waarborgen, zijn wij afhankelijk van lidmaatschaps- en donateurbijdragen.

Contact en meer informatie:

www.SVFAB.ch | Kontakt@SVFAB.ch

Bankgegevens: PostFinance – POFICHBE

IBAN: CH32 0900 0000 1675 6251 1

Begunstigde: SVFAB, Postfach, CH-8021 Zürich 1

Schweizerischer Verein für ausgewogene Berichterstattung
Association suisse pour une information équilibrée
Associazione svizzera per un reporting equilibrato

De volgende boeken zijn verkrijgbaar bij SVFAB

Bestellingen via www.svfab.ch of kontakt@svfab.ch

Onevenwichtige berichtgeving is het antwoord op het halveringsinitiatief in Zwitserland: hier worden de manipulatietechnieken in detail uitgelegd, te beginnen bij de selectie van medewerkers en de bronselectie. Vervolgens worden 15 principes uitgelegd: weglating, framing, temporele framing, schuld door associatie, emotionalisering, contextverwijdering en nog veel meer, geïllustreerd met talrijke voorbeelden. Bovendien wordt zichtbaar waar wij zelf deze technieken toepassen – dat bevordert niet alleen inzicht maar ook empathie.

Optioneel wordt het boek geleverd met **speelkaarten**.

Ook verkrijgbaar als **luisterboek**.

Het interview is geen gesprek. Het is een podium – en iemand anders heeft het script geschreven.

Wie dat niet weet, levert materiaal. Goede citaten die verkeerd geknipt worden. Juiste uitspraken die in de verkeerde context belanden. Eerlijke antwoorden die als bekentenissen worden geframed.

Dit boek is geen mediakritiekboek. Het is een gereedschapskist – voor iedereen die een microfoon voor zich heeft en wil weten wat ze eraan kunnen doen. 7 hoofdstukken. 7 tools: Wat een interview werkelijk is. De 7 meest voorkomende valkuilen. De drie basisprincipes van soevereiniteit – verankeren, herkaderen, begrenzen. Voorbereiding in één uur. Lichaam en stem. Wat te doen als het misgaat. En wat telt na het interview.

Voor politici, activisten, ondernemers, klokkenluiders – voor iedereen die in de schijnwerpers staat en wil begrijpen hoe het spel werkt.

Zodat ze stoppen met meespelen – en beginnen het te vormgeven.

In A5-formaat. Direct. Ter voorbereiding, ter raadpleging, ter nabespreking en bij moeilijkheden

Schweizerischer Verein für ausgewogene Berichterstattung
Association suisse pour une information équilibrée
Associazione svizzera per un reporting equilibrato

Je denkt dat je de wereld ziet. In Wirklichkeit siehst du den Rahmen, den jemand um sie gelegt hat. Framing ist die älteste und eleganteste Manipulationstechnik der wereld ziet. Sie verändert nicht die Fakten – sie verändert, was wir aus den Fakten machen. Wie wir fühlen. Was wir glauben. Wie wir entscheiden. Und sie funktioniert – weil wir alle mitmachen. Täglich. Unbewusst. Auch du. Dieses Buch ist kein trockenes Lehrbuch. Es ist ein Übungsbuch – spielerisch, direkt, voller Beispiele aus dem echten Leben. Du lernst nicht nur, wie andere dich framen. Du lernst, wie du selbst framest – und wie du es bewusst und fair einsetzen kannst.

Want wie framing begrijpt, ziet de wereld helderder. Hoort nieuws anders. Voert gesprekken zelfverzekerder. En laat zich niet meer zo makkelijk een kader opdringen dat iemand anders heeft gekozen. Met vele oefeningen en concrete voorbeelden uit politiek, media en het dagelijks leven – en af en toe een glimlach.

Framing met stijl. Omdat het kader alles verandert.